Publicat pe (https://bnm.md)

15.03.2022

Situația financiară a sectorului bancar pentru anul 2021

Pe parcursul anului 2021, Banca Națională a Moldovei (BNM) a continuat procesul de supraveghere prudențială a băncilor din Republica Moldova, urmărind respectarea cerințelor legale, în vederea asigurării stabilității și viabilității sistemului bancar.

Sectorul bancar, pe perioada anului 2021, conform datelor prezentate de către bănci, este caracterizat de lichiditate înaltă, de creșterea activelor, a creditelor, a fondurilor proprii, a depozitelor persoanelor fizice și juridice. De asemenea, profitul aferent exercițiului în comparație cu anul precedent s-a majorat până la mărimea prepandemică.

Chiar dacă a fost înregistrată o majorare ușoară a sumei creditelor neperformante, calitatea portofoliului de credite s-a îmbunătățit comparativ cu finele anului precedent, ca urmare a ritmului de creștere mai mare a portofoliului de credite față de cel al creditelor neperformante, precum și a diminuării ponderii creditelor expirate cu 1,4 p.p până la 3,1%.

La situația din 31.12.2021, în Republica Moldova activau 11 bănci licențiate de Banca Națională a Moldovei. O bancă era supravegheată în cadrul regimului de intervenție timpurie aplicat la data de 11.01.2019, ca urmare a constatării unui grup de persoane acționând concertat care a achiziționat și poseda o deținere calificată în capitalul social al băncii în mărime de 52,55% fără aprobarea prealabilă scrisă a BNM. Ulterior, prin Hotărârile Comitetului executiv al BNM a fost prelungită perioada de desemnare a administratorilor temporari până la data de 29.04.2022.

Pe parcursul anului 2021 nu au fost înregistrate modificări semnificative în structura acționariatului băncilor licențiate din Republica Moldova.

Situația financiară a sectorului bancar și conformarea cu reglementările prudențiale

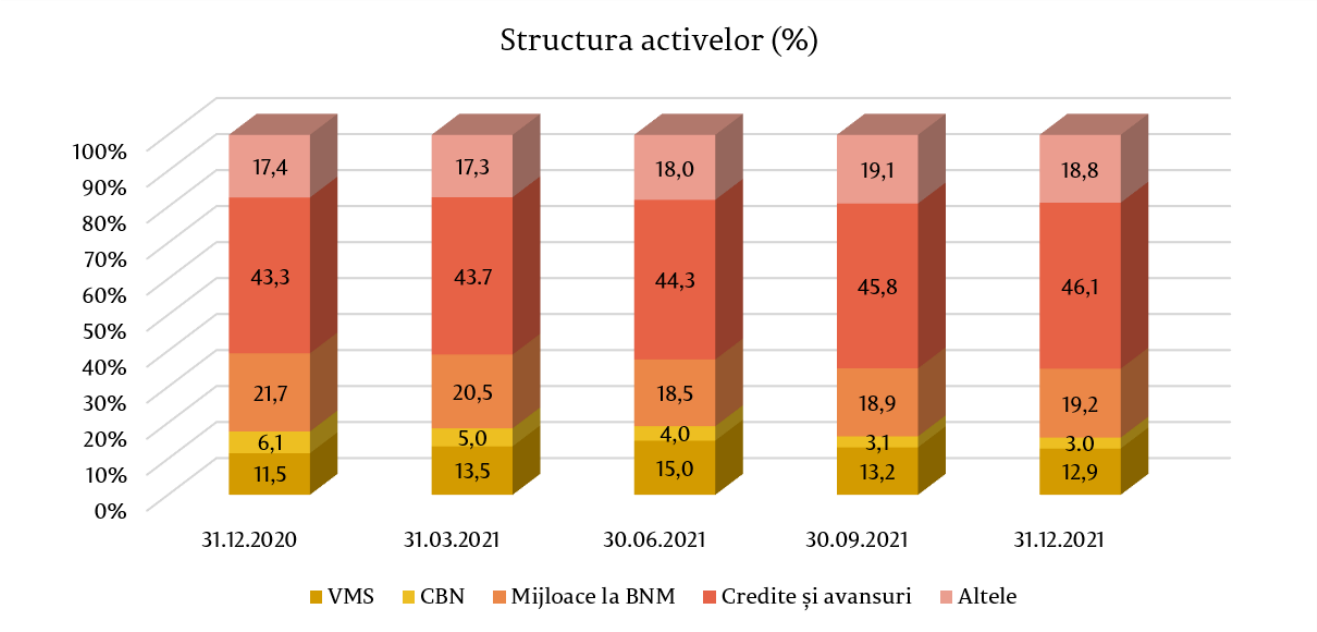
La 31.12.2021, situația din sectorul bancar, reflectată în baza rapoartelor prezentate de către bănci, a înregistrat următoarele tendințe:

Activele și obligațiunil

Activele totale au constituit 118,5 miliarde lei, majorându-se pe parcursul anului 2021 cu 14,2% (14,7 miliarde lei).

În structura activelor, ponderea cea mai mare a revenit articolului din bilanț „Credite și avansuri la cost amortizat", care a constituit 46,1% (54,6 miliarde lei), fiind în creștere cu 2,8 puncte procentuale (p.p.). Ponderea mijloacelor la BNM a constituit 19,2% (22,7 miliarde lei), fiind în descreștere cu 2,5 p.p. Ponderea investițiilor băncilor în valorile mobiliare de stat și certificatele Băncii Naționale (CBN) a constituit 15,9% (18,8 miliarde lei), fiind în descreștere cu 1,7 p.p. Restul activelor, care constituie 18,8% (22,3 miliarde lei), sunt

menținute de către bănci în alte bănci, în numerar, imobilizări corporale, imobilizări necorporale etc. Ponderea acestora s-a majorat cu 1,4 p.p.

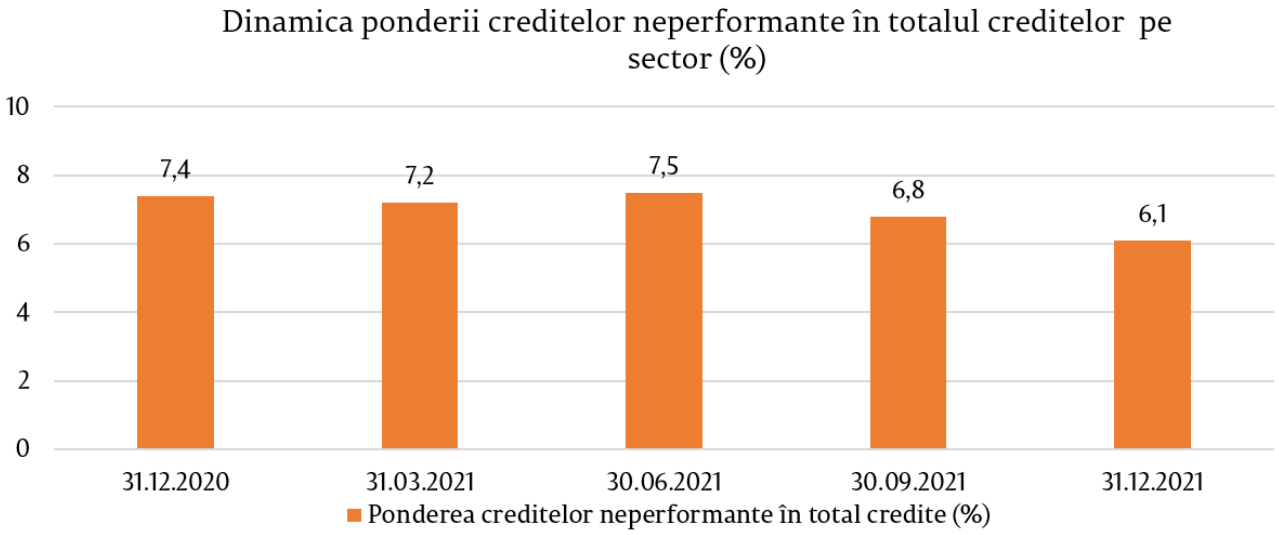
Soldul brut (prudențial) al creditelor a constituit 47,6% din totalul activelor sau 56,4 miliarde lei, majorându-se pe parcursul perioadei analizate cu 23,5% (10,7 miliarde lei). Totodată, volumul creditelor noi acordate pe parcursul anului 2021 s-a majorat cu 38,7% față de aceeași perioadă a anului precedent.

Cele mai mari creșteri ale portofoliului de credite au fost consemnate la creditele acordate pentru procurarea/construcția imobilului – cu 45,0% (3,5 miliarde lei) până la 11,4 miliarde lei și la creditele de consum – cu 40,2% (3,0 miliarde lei) până la 10,5 miliarde lei.

Pe parcursul perioadei de referință, ponderea creditelor neperformante (substandard, dubioase și compromise) în totalul creditelor s-a diminuat cu 1,2 p.p., constituind 6,1% la 31.12.2021, indicatorul menționat variind de la 2,1% până la 11,3%, în funcție de bancă.

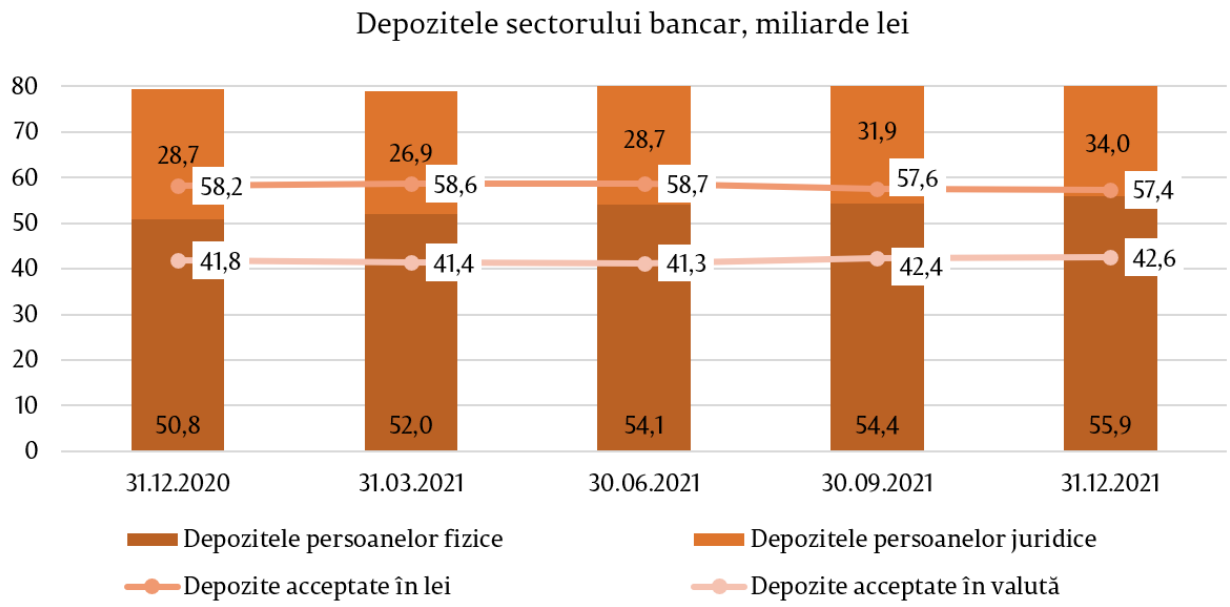
Totodată, creditele neperformante în valoare absolută au crescut cu 2,7% (90,8 milioane lei), constituind 3,5 miliarde lei.

În perioada analizată s-a diminuat ponderea creditelor expirate în totalul creditelor, de la 4,5% până la 3,1%.

Totodată, în perioada de referință s-a înregistrat creșterea soldului depozitelor. Conform rapoartelor prudențiale, acesta s-a majorat cu 10,4 miliarde lei sau cu 13,1%, constituind 90,1 miliarde lei (depozitele persoanelor fizice au constituit 62,1% din totalul depozitelor, depozitele persoanelor juridice – 37,8% și depozitele băncilor – 0,1%), urmare majorării soldului depozitelor persoanelor fizice cu 5,1 miliarde lei (10,1%), până la 55,9 miliarde lei, a depozitelor persoanelor juridice cu 5,3 milioane lei (18,4%), până la 34,0 miliarde lei și a depozitelor băncilor - cu 0,2 milioane lei (0,2%) până la 148,1 milioane lei.

În totalul depozitelor, 57,4% au revenit depozitelor în lei, soldul majorându-se cu 5,4 miliarde lei (11,6%) comparativ cu sfârșitul anului precedent și a constituit 51,7 miliarde lei la 31.12.2021. Depozitele în valută au constituit 42,6% din totalul depozitelor, soldul acestora s-a majorat pe parcursul perioadei de referință cu 5,1 miliarde lei (15,2%), alcătuind 38,4 miliarde lei (atragerea depozitelor în valută - echivalentul a 5,9 miliarde lei, reevaluarea totală a depozitelor în valută – (-901,9) milioane lei)).

Veniturile și rentabilitatea

La 31.12.2021, profitul în sistemul bancar a însumat 2,3 miliarde lei, majorându-se cu 53,3% (800,7 milioane lei) comparativ cu finele anului precedent.

Majorarea profitului a fost determinată de majorarea veniturilor din dobânzi cu 739,2 milioane lei (16,9%), a veniturilor din onorarii și comisioane - cu 545,5 milioane lei (27,6%) și de micșorarea deprecierii activelor financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere în sumă de 386,6 milioane lei (75,6%).

Veniturile totale au constituit 9,0 miliarde lei, majorându-se comparativ cu finele anului precedent cu 1,2 miliarde lei (15,1%). Dintre care veniturile din dobânzi au constituit 56,9% (5,1 miliarde lei), iar veniturile neaferente dobânzilor – 43,1% (3,9 miliarde lei).
Concomitent, cheltuielile totale au constituit 6,7 miliarde lei, majorându-se comparativ cu finele anului precedent cu 378,6 milioane lei (6,0%). Dintre care cheltuielile cu dobânzile au constituit 18,6% (1,2 miliarde lei) din totalul cheltuielilor, iar cheltuielile neaferente dobânzilor – 81,4% (5,4 miliarde lei) din totalul

cheltuielilor.

La 31.12.2021, rentabilitatea activelor şi rentabilitatea capitalului au constituit 2,0% şi, respectiv, 12,3%, fiind în creștere cu 0,5 p.p. și, respectiv, cu 3,6 p.p. comparativ cu sfârșitul anului precedent.

Conformarea cu cerințele prudențiale

Pe parcursul anului 2021, băncile au continuat să mențină indicatorii lichidității la un nivel înalt peste limitele reglementate.

Astfel, valoarea indicatorului lichidității pe termen lung (principiul I al lichidității) a constituit 0,74 (limita ≤1), variind de la 0,35 până la 0,89, fiind practic la același nivel ca și la finele anului 2020.

Activele lichide au constituit 57,6 miliarde lei, iar lichiditatea curentă pe sector (principiul II al lichidității) a constituit 48,6% (limita ≥20%), variind de la 34,6% până la 63,3%, fiind în micșorare cu 2,1 puncte procentuale comparativ cu finele anului precedent.

În structura activelor lichide pe sectorul bancar, ponderea cea mai mare a revenit articolului „depozite la BNM" – 39,5%, fiind urmată de cea a valorilor mobiliare lichide – 30,1%, a mijloacelor interbancare nete curente – 20,3% și a numerarului în casă și a altor valori monetare – 10,1%.

Comparativ cu finele anului precedent, ponderea depozitelor la BNM s-a diminuat cu 3,4 puncte procentuale, urmare micșorării normei rezervelor obligatorii deținute de bănci de la 32% până la 26%, ponderea valorilor mobiliare lichide a descrescut cu 1,3 p.p. și ponderea numerarului – cu 1,3 p.p. Totodată, a crescut ponderea mijloacelor interbancare nete cu 6,0 p.p.

Principiul III al lichidității, care reprezintă raportul dintre lichiditatea efectivă ajustată și lichiditatea necesară pe fiecare bandă de scadență și care nu trebuie să fie mai mic de 1 pe fiecare bandă de scadență, de asemenea, a fost respectat de către toate băncile, variind de la 1,69 pe banda de scadență până la o lună inclusiv până la 120,89 pe banda de scadență între o lună şi 3 luni inclusiv.

Indicatorul privind acoperirea necesarului de lichiditate pe sector a constituit 358,5% (limita ≥ 70% - începând cu 1 ianuarie 2021) și variază de la 187,1% până la 792,7%, fiind în majorare cu 40,5 p.p. comparativ cu finele anului precedent.

Conform rapoartelor prezentate de bănci la situația din 31.12.2021, rata fondurilor proprii totale pe sectorul bancar a înregistrat valoarea de 25,9%, fiind în scădere cu 1,4 p.p. față de finele anului precedent și a variat între 18,9% și 46,9%. Toate băncile au respectat indicatorul „Rata fondurilor proprii totale" (≥10%).

De asemenea, toate băncile au respectat cerința indicatorului „Rata fondurilor proprii totale", luând în considerare amortizoarele de capital. Totodată, la două bănci (la situația din 31.03.2021 și la situația din 31.07.2021 - o bancă și la situația din 30.04.2021 și 31.05.2021 - o bancă) rata fondurilor proprii totale, inclusiv cu amortizoarele a fost mai mică decât cerința OCR (cerința globală de capital, formată din suma cerinței totale de capital SREP (TSCR) și cerințele privind amortizoarele de capital). În conformitate cu Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr. 91 din 03.04.2020, utilizarea temporară a amortizorului de conservare a capitalului la datele respective nu se considera a fi o încălcare.

La situația din 31.12.2021, fondurile proprii totale au constituit 15,2 miliarde lei și au înregistrat o creștere de 11,2% (1,5 miliarde lei), în special ca urmare a includerii de către unele bănci în calculul fondurilor proprii a profitului eligibil.

La situația din 31.12.2021, băncile au respectat indicatorii prudențiali cu privire la expunerile mari și expunerile față de persoanele lor afiliate.

Totodată, la o bancă raportul dintre indicatorul aferent valorii agregate a expunerilor din credite față de clienți sau un grup de clienți aflați în legătură, care constituie după mărime primele zece expuneri din credite, și portofoliul total de credite este mai mare decât limita prudențială de 30%. Având în vedere că banca respectă cerința suplimentară de fonduri proprii pentru excedentul respectiv, depășirea limitei de 30% nu constituie o încălcare.

Dezvoltarea cadrului legislativ național și armonizarea acestuia cu legislația UE

Pe parcursul anului 2021, întru aplicarea prevederilor Legii nr.202/2017 privind activitatea băncilor, Banca Națională a Moldovei a operat modificări:

- la Regulamentul nr.109/2018 cu privire la fondurile proprii ale băncilor și cerințele de capital. Modificările au avut ca scop concretizarea unor aspecte aferente includerii profiturilor intermediare sau de la sfârșitul exercițiului financiar în fondurile proprii de nivel 1 de bază. Astfel, a fost specificat că pentru profiturile intermediare și cele de la sfârșit de exercițiu financiar neauditate rezultatele verificării să fie consemnate într-un raport de audit al situațiilor financiare din care să rezulte că profiturile date au fost reflectate în mod adecvat de către bancă în conformitate cu principiile prevăzute de cadrul contabil.

Totodată, au fost ajustate prevederile aferente aprobării BNM în contextul distribuirilor, și anume a fost prevăzută necesitatea obținerii aprobării pentru distribuirile de profit către acționari și/ori plata dobânzii către deținătorii de instrumente de fonduri proprii de nivelul 1 suplimentar, dacă BNM consideră că aceasta nu va conduce la nerespectarea cerințelor aferente fondurilor proprii sau a altor indicatori prudențiali, sau la periclitarea stabilității băncii.

- la Regulamentul nr. 322/2018 privind cadrul de administrare a activității băncilor, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei.

Aceste modificări au fost condiționate de necesitatea stabilirii unui cadru normativ comprehensiv pentru implementarea procesului de evaluare a adecvării lichidității interne în bănci (Internal Liquidity Adequacy Assessment Process, ILAAP), de stabilirea prevederilor aferente metodologiei de calcul privind modificările potențiale ale valorii economice a băncii ca urmare a schimbării ratelor dobânzii (IRRBB), precum și de stabilirea modalității de informare a Băncii Naționale a Moldovei cu privire la convocarea adunării generale a acționarilor.

Alinierea legislației bancare a Republicii Moldova la standardele internaționale prin perfecționarea mecanismelor cantitative și calitative de administrare a băncilor contribuie la promovarea unui sector bancar sigur și stabil, la creșterea transparenței, încrederii și atractivității sectorului bancar autohton pentru potențialii investitori și creditori ai băncilor, precum și pentru clienți, inclusiv deponenți, de asemenea, la dezvoltarea noilor produse și servicii financiare.

- la Regulamentul nr.127/2013 cu privire la deținerile în capitalul social al băncii și Regulamentul nr.292/2018 cu privire la cerințele față de membrii organului de conducere al băncii, al societății financiare holding sau holding mixte, conducătorii sucursalei unei bănci din alt stat, persoanele care dețin funcții-cheie și față de lichidatorul băncii în proces de lichidare.

Aceste modificări vizează modalitatea de obținere a aprobărilor BNM pentru achiziționarea acțiunilor unei bănci sau pentru numirea de către bancă a membrilor organului de conducere al băncii, a conducătorilor sucursalei băncii din alt stat și a persoanelor care dețin funcții-cheie. Astfel, aprobările respective pot fi obținute nu doar pe suport de hârtie, dar și în formă electronică, prin intermediul portalului WEB al Sistemului informatic al BNM.

Depunerea documentelor necesare pentru obținerea acestor aprobări ale BNM în formă electronică este posibilă în cazul deținerii de către solicitant a certificatului cheii publice, potrivit Legii privind semnătura electronică și documentul electronic. Pentru a obține dreptul de a depune cererea, documentele și informațiile necesare, solicitantul sau persoana autorizată urmează să se înregistreze prin intermediul portalului WEB al BNM în calitate de utilizator în conformitate cu Ghidurile de utilizare a portalului WEB al Sistemului informatic al BNM.

Posibilitatea de a obține în formă electronică aprobările BNM pentru achiziționarea acțiunilor unei bănci, la fel, pentru numirea de către bancă ori sucursala din alt stat a membrilor organului de conducere al băncii, a conducătorilor sucursalei băncii din alt stat și a persoanelor care dețin funcții-cheie va reduce costurile, eforturile, timpul alocat și va eficientiza procesul atât pentru solicitant, cât și pentru BNM.

Forma electronică de depunere a solicitărilor va face procesul mai prietenos mediului ambiant, dar și va asigura măsuri sporite de protecție a sănătății solicitanților și angajaților BNM în condiții de pandemie.

- la Regulamentul nr.46/2020 cu privire la activitățile și operațiunile externalizate de către bancă și Regulamentul nr.118/2018 cu privire la auditul extern al băncilor.

Modificările au fost condiționate de eficientizarea procesului de efectuare a auditului activităților de importanță materială externalizate ce țin de procesarea plăților cu cardurile de plată (pct.44 subpct.4) din Regulamentul nr.46/2020 cu privire la activitățile și operațiunile externalizate de către bancă, ajustarea actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei la norma prevăzută la art.50 alin.(7) din Legea nr.271/2017 privind auditul situațiilor financiare și a Regulamentului nr.118/2018 cu privire la auditul extern al băncilor la norma prevăzută la art.88 alin.(6) din Legea nr.1134/1997 privind societățile pe acțiuni.

Astfel, modificările operate au inclus:

- modificările ce țin de criteriile de agreare a societății de audit în cadrul desfășurării auditului anual al activităților de procesare a plăților cu cardurile de plată în contextul pct.44 subpct.4) din Regulamentul nr.46/2020;

- ajustarea actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei în contextul art.50 alin.7) din Legea nr.271/2017 privind auditul situațiilor financiare ce ține de excluderea certificatelor de calificare a auditorului instituțiilor financiare (abrogarea Regulamentului cu privire la eliberarea certificatului de calificare a auditorului instituțiilor financiare și pct.5 subpct.3) lit.b) din Regulamentul nr.118/2018);

- ajustarea Regulamentului nr.118/2018 (modificarea pct.23 din regulament) în contextul art.88 alin.(6) din Legea nr.1134/1997 privind societățile pe acțiuni ce ține de limitarea societăților de audit care desfășoară auditul situațiilor financiare anuale ale băncii de a încheia cu banca alte contracte în ceea ce privește auditul în alte scopuri;

- completările la Regulamentul nr.118/2018 în ceea ce privește facilitarea de către bancă a prezentării în termen la Banca Națională a Moldovei, de către societatea de audit, a documentelor și informațiilor complete ca urmare a efectuării auditului financiar anual la bancă.

Vezi și

Tag-uri

depozite [1]
credite [2]
statistica [3]
capitalul [4]
activele [5]
lichiditatea [6]
soldul creditelor [7]
profitul băncilor [8]
banca [9]

Sursa URL:
https://bnm.md/ro/content/situatia-financiara-sectorului-bancar-pentru-anul-2021

Legături conexe:

[1] https://bnm.md/ro/search?hashtags[0]=depozite [2] https://bnm.md/ro/search?hashtags[0]=credite [3] https://bnm.md/ro/search?hashtags[0]=statistica [4] https://bnm.md/ro/search?hashtags[0]=capitalul [5] https://bnm.md/ro/search?hashtags[0]=activele [6] https://bnm.md/ro/search?hashtags[0]=lichiditatea [7] https://bnm.md/ro/search?hashtags[0]=soldul creditelor [8] https://bnm.md/ro/search?hashtags[0]=profitul băncilor [9] https://bnm.md/ro/search?hashtags[0]=banca